

מספר פנימי : 2206205
מספר סימוכין : 2023-000709
נספח מס' מ-1626/א'

**הצעת חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין) (תיקון מס' 9),
התשפ"ד-2024**

הצעת חוק זו נדונה בכנסת בקריאה הראשונה ביום ט"ז בסיוון התשפ"ג
(5 ביוני 2023), והועברה לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

הצעת החוק מוגשת – בצירוף הסתייגויות – לקריאה השנייה ולקריאה
השלישית ביום י"ח בתמוז התשפ"ד (24 ביולי 2024).

להצעת החוק הוגשו בקשות רשות דיבור.

הצעת חוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית

מספר פנימי : 2206205
מספר סימוכין : 2023-000709
נספח מס' מ-1626/א'

חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין) (תיקון מס' 9), התשפ"ד-2024

1. תיקון סעיף 1 בחוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ"ה-1995¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –

(1) במקום סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יבוא :

"(א) קבע בית דין רבני, בפסק דין או בהחלטה (בחוק זה – פסק דין), בלשון כפייה, חובה או מצווה או בכל לשון אחרת לרבות הצעה, שאיש ייתן גט לאשתו או שעל הצדדים להתגרש, והאיש לא קיים את פסק הדין, רשאי בית הדין, במטרה להביא לקיום פסק הדין, להורות בהתאם להוראות סעיף 4, על הטלת צו הגבלה, אחד או יותר לפי חוק זה, כמשמעותו בסעיף 2, 2א, 3, 3א, 3ב או 3ג (בחוק זה – צו הגבלה).

(ב) ננקטה בפסק הדין כאמור בסעיף קטן (א) לשון כפייה, חובה או מצווה, ולא קבע בית הדין אחרת, ניתן יהיה להטיל צווי הגבלה אם לא יקוים פסק הדין; ננקטה בפסק הדין לשון אחרת, יקבע בית הדין אם פסק הדין מאפשר להורות על צווי הגבלה."

(2) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא :

"(ז) המצאת צו הגבלה תהיה בכפוף להוראות שנקבעו לפי סעיף 27 לחוק הדיינים, התשט"ו-1955²."

2. תיקון סעיף 2 בסעיף 2 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) ברישה, במקום "לפי סעיף 7א לחוק" יבוא "לפי חוק";

(ב) בפסקה (3), בסופה יבוא "או לנהוג ברכב מנועי כהגדרתו בפקודת התעבורה"³;

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 139; התשע"ז, עמ' 593.
² ס"ח התשט"ו, עמ' 68.
³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

(ג) בפסקה (6), המילים "לפתוח או להחזיק חשבון בנק או" –
יימחקו;

(ד) אחרי פסקה (6) יבוא:

"(א6) (א) לפתוח חשבון בגוף פיננסי מפקח (בפסקה זו –
חשבון) או לבצע כל פעולה בחשבון כאמור, בין לבדו ובין
עם אחר, לרבות על ידי מיופה כוח בחשבון, או להיות
מורשה או מיופה כוח בחשבון של אחר, ורשאי בית הדין
להחריג פעולה או סוגי פעולות בחשבון (בפסקה זו – צו
הקפאת חשבון).

(ב) על אף האמור בפסקת משנה (א), לא ייתן בית הדין
הרבני צו הקפאת חשבון אלא בהתקיים התנאים האלה:

(1) הוא הביא בחשבון את הנזק שעלול להיגרם
ממתן הצו למי שפסק הדין ניתן לזכותו, בין השאר
בשל איתשולם חובות לצדדים שלישיים;

(2) היה בחשבון שותף – הוא נתן לו הזדמנות
להשמיע את טענותיו ובחן את האפשרויות
העומדות בפניו; לשם כך רשאי בית הדין לתת צו
המורה לגוף פיננסי מפקח למסור לבית הדין מידע
שבידו בדבר שם בעלי החשבון, מורשי החתימה
בחשבון, מספרי הזהות שלהם, מעניהם, מספרי
טלפון ליצירת קשר עימם וכתובות דואר אלקטרוני
שלהם.

(ג) על אף האמור בפסקת משנה (א), לא ייתן בית הדין
הרבני צו הקפאת חשבון אם מי שנגדו ניתן הצו הוא
מורשה חתימה באותו חשבון מכוח ייפוי כוח מתמשך או
מכוח צו למינוי אפוטרופוס, בלבד.

(ד) ניתן צו הקפאת חשבון, לא יפעל הגוף הפיננסי
המפקח אלא בהתאם להוראות הצו שהומצא לו.

(ה) בפסקה זו –

"גוף פיננסי מפוקח" – כהגדרתו בחוק שירותי
תשלום, התשע"ט–2019⁴;

"ייפוי כוח מתמשך" ו"צו למינוי אפוטרופוס" –
כמשמעותם בחוק הכשרות המשפטית
והאפוטרופסות, התשכ"ב–1962⁵;

"שותף" – שותף או מורשה חתימה בחשבון, שאינו
בעל דין בהליך שבו ניתן פסק הדין;

(ב6) לייסד תאגיד או להיות בעל עניין בתאגיד, לרבות
באמצעות אחר; ואם השתתף מי שניתן נגדו הצו בייסוד תאגיד
או היה בעל עניין בתאגיד – לתת הוראות לעניין הפסקת היותו
בעל עניין בתאגיד; אין בהוראות לפי פסקה זו או בהפרתן כדי
לגרוע מתוקפה של התאגדות או פעולה משפטית של תאגיד שבו
היה מי שניתן נגדו הצו מייסד או בעל עניין כאמור; לעניין זה,
"בעל עניין" – כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח–1968⁶, ולגבי
תאגיד שאין לו הון מניות – חבר בתאגיד או חבר הוועד או
ההנהלה של אותו תאגיד;

(ג6) לכהן כנאמן או בתפקיד דומה בהקדש;

(ד6) להשתמש בכרטיס חיוב, כהגדרתו בחוק הבנקאות
(רישוי), התשמ"א–1981⁷; דין הגבלה לפי פסקה זו כדין סיום
חוזה שירותי התשלום כלפי מי שניתן נגדו צו ההגבלה; לעניין זה,
יראו את מועד סיום החוזה בתום יום העסקים שלאחר מועד
קבלת צו ההגבלה בגוף הפיננסי המפוקח;"

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) להטיל קנס, במטרה להביא לקיום פסק הדין לגירושין ובשים לב
למצבו הכלכלי של מי שנגדו ניתן הצו; קיום פסק הדין, יעמוד הקנס
שהוטל בתוקפו, אלא אם כן קבע בית הדין שיש לבטל את הקנס או את
חלקו."

תיקון סעיף 3א .3 בסעיף 3א לחוק העיקרי –

⁴ ס"ח התשע"ט, עמ' 201.

⁵ ס"ח התשכ"ב, עמ' 120.

⁶ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

⁷ ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

(1) אחרי סעיף קטן (א) יבוא :

"(1א) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו(ג), בית הדין רשאי להורות בצו הגבלה כי האדם שנגדו ניתן הצו יוחזק בבידוד כאמור בסעיף קטן (א), אף אם טרם חלפו 30 ימים מיום מתן צו הגבלה לפי סעיף 2(א)(7), ובלבד שעברו 30 ימים מעת שהוא במאסר או במעצר ומתקיימות נסיבות מיוחדות שיירשמו."

(2) בסעיף קטן (ה), במקום "לפי סעיפים קטנים (א) או (ב)" יבוא "לפי סעיף קטן (א), (1א) או (ב)";

(3) בסעיף קטן (ו), במקום "(א) או (ב)" יבוא "(א), (1א) או (ב)".

4. אחרי סעיף 3א לחוק העיקרי יבוא :
הוספת סעיפים
3ב ו-3ג

3ב. "צו הגבלה – בית הדין רשאי, בצו הגבלה, להטיל על מי שניתן תשלומי כפיית ציות נגדו הצו, תשלומי כפיית ציות לטובת מי שפסק הדין ניתן לזכותו, בדרך של תשלומים עיתיים או בדרך אחרת, במטרה להביא לקיום פסק הדין לגירושין ובשים לב למצבו הכלכלי של מי שניתן נגדו הצו; קיום פסק הדין, יעמוד התשלום בתוקפו, אלא אם כן קבע בית הדין, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שיש לבטל תשלום, כולו או חלקו, שטרם נגבה; אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע ממזונות מעוכבת גט.

3ג. צו הגבלה – (א) בית הדין רשאי להכריז בצו הגבלה כי הרחקות דרבנו תם הרחקות דרבנו תם או על מי שבית הדין שוכנע כי הוא מפציר או דורש ממי שניתן נגדו פסק הדין להפר אותו או גורם לו להפר אותו; לעניין זה, "הרחקות דרבנו תם" – הרחקות דתיות, חברתיות וכלכליות שמטיל בית הדין על פי דין תורה בשל סרבנות גט, ובכלל זה לעניין צירופו למניין, שיחה עימו, משא ומתן עימו, אירוחו או ביקורו בחוליו.

(ב) הכרזה לפי סעיף קטן (א) לא תהיה בת אכיפה כלפי צד שלישי, וסעיף 7 לחוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון), התשט"ז-1956, לא יחול כלפי צד שלישי כאמור.

(ג) פעולה של אדם בהתאם לצו הגבלה שניתן לפי סעיף קטן (א), לא תשמש עילה לתביעה אזרחית נגדו."

תיקון סעיף 4 .5 בסעיף 4 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (3) יבוא :

"(4) נתן בית הדין הרבני החלטה הקובעת כי פסק הדין שנתן אינו מאפשר הטלת צו הגבלה, יקבע מועד לסידור גט לא יאוחר מ-45 ימים מיום מתן פסק הדין; לא סודר הגט, יקיים בית הדין הרבני דיון לא יאוחר מ-45 ימים ממועד הדיון, שבו יבחן מחדש אם לתת פסק דין אשר יאפשר הטלת צו הגבלה, ואם קבע כי עדיין לא ניתן לתת פסק דין אשר יאפשר הטלת צו הגבלה, יחזור ויקבע דיון לא יאוחר מ-90 ימים ממועד הדיון, אלא אם כן קבע מטעמים מיוחדים שיירשמו, מועד מאוחר יותר; בית הדין יוסיף ויקבע דיונים כאמור בסעיף קטן זה עד למתן הגט או עד לבקשת מי שפסק הדין ניתן לזכותו כי לא יתקיימו עוד דיונים בנושא."

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "ויכולתו לקיים את התלויים בו" יבוא "ובהשלכות על התלויים בו, ואם הצו פוגע במישרין גם בצד שלישי – את ההשלכות עליו";

(3) בסעיף קטן (ג)(1)(2), אחרי "לא ניתן צו הגבלה" יבוא "לעניין פסק דין כאמור בסעיף קטן (א)(1)".

תיקון סעיף 4א .6 בסעיף 4א(ב) לחוק העיקרי, במקום "4(ג)1 יבוא "4(א)4 או (ג)1".

תיקון סעיף 5 .7 בסעיף 5 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "א)", ואחריו יבוא :

"(ב) הומצא לגוף פיננסי מפקח צו הקפאת חשבון לפי סעיף 2(א)(6א), ופקעו הנישואין, תומצא לו הודעה על פקיעת הצו."

תיקון סעיף 6 .8 בסעיף 6 לחוק העיקרי, אחרי "3א", יבוא "3ב, 3ג, 3ד".

הוספת סעיף 13 .9 אחרי סעיף 12 לחוק העיקרי יבוא :

13. "דיווח לכנסת שר המשפטים והנהלת בתי הדין הרבניים ידווחו, בחודש יולי, אחת לשנה, לוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, על מספר פסקי הדין כאמור בסעיף 1 שניתנו בלשון כפייה, חיוב או מצווה ועל מספר פסקי הדין כאמור שבהם ננקטה לשון אחרת, וצווי ההגבלה שניתנו לפי לשון פסק הדין."

10. הוראת שעה (א) בתקופה של שנה מיום תחילתו של חוק זה (להלן – תקופת הוראת השעה), יקראו את סעיף 1 לחוק העיקרי כך:

(1) בסעיף קטן (ג), במקום "באישור נשיא בית הדין הרבני הגדול ובמטרה" יבוא "במטרה";

(2) סעיף קטן (ה) – לא ייקרא.

(ב) שר המשפטים, בהסכמת נשיא בית הדין הרבני הגדול ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להאריך, בצו, את תקופת הוראת השעה, לתקופה שלא תעלה על שנה, בכל פעם.

מספר פנימי : 2206205
נספח מס' מ-1626/א'

הסתייגויות ובקשות רשות דיבור

להצעת חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין) (תיקון מס' 9), התשפ"ד-2024
* הערה : אם תתקבל הסתייגות המצריכה זאת, ימוספרו יתר הוראות החוק ויתוקנו ההפניות אליהן בהתאם.

להלן שמות חברי הכנסת המסתייגים לפי קבוצות:

- קבוצת ישראל ביתנו – חברי הכנסת אביגדור ליברמן, עודד פורר, יבגני סובה, שרון ניר, יוליה מלינובסקי, חמד עמאר
- קבוצת העבודה – חברי הכנסת מרב מיכאלי, נעמה לזימי, גלעד קריב, אפרת רייטן מרום
- קבוצת המחנה הממלכתי – חברי הכנסת בנימין גנץ, גדי איזנקוט, פנינה תמנו, חילי טרופר, מיכאל מרדכי ביטון, מתן כהנא, אורית פרקש הכהן, אלון שוסטר
- קבוצת יש עתיד – חברי הכנסת יאיר לפיד, מאיר כהן, קארין אלהרר, מירב כהן, אלעזר שטרן, מיקי לוי, מירב בן ארי, רם בן ברק, יואב סגלוביץ', בועז טופורובסקי, מיכל שיר סגמן, עידן רול, יוראי להב הרצנו, ולדימיר בליאק, רון כץ, מטי צרפתי הרכבי, טטיאנה מזרסקי, יסמין פרידמן, דבי ביטון, משה טור פז, סימון דוידסון, נאור שירי, שלי טל מירון, ירון לוי

הסתייגויות

לסעיף 1

קבוצת ישראל ביתנו וקבוצת המחנה הממלכתי מציעות:

1. בפסקה (1), בסעיף קטן (ב) המוצע, במקום "לשון אחרת" יבוא "לשון אחרת בעלת משמעות דומה".

קבוצת העבודה מציעה:

2. בפסקה (2), בסופה יבוא:

"(ח) פסק דין בתביעת גירושין יינתן בתוך שנה מפתיחת התביעה; בית הדין רשאי להאריך את התקופה האמורה בשנה נוספת לפי בקשה מטעם שני הצדדים או מטעמים שיירשמו."

קבוצת המחנה הממלכתי מציעה:

3. הסעיף – יימחק.

* הסתייגות לנושא : אם תתקבל הסתייגות זאת, אחרי סעיף 10 יבוא:
"הוראת שעה 10א. בתקופת הוראת השעה יקראו את סעיף 1 לחוק העיקרי כך:

(1) במקום סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יבוא:

"(א) קבע בית דין רבני, בפסק דין או בהחלטה (בחוק זה – פסק דין), בלשון כפייה, חובה או מצווה או בכל לשון אחרת לרבות הצעה, שאיש ייתן גט לאשתו או שעל הצדדים להתגרש, והאיש לא קיים את פסק הדין, רשאי בית הדין, במטרה להביא לקיום פסק הדין, להורות בהתאם להוראות סעיף 4, על הטלת צו הגבלה, אחד או יותר לפי חוק זה, כמשמעותו בסעיף 2, 3, 3א, 3ב או 3ג (בחוק זה – צו הגבלה).

(ב) ננקטה בפסק הדין כאמור בסעיף קטן (א) לשון כפייה, חובה או מצווה, ולא קבע בית הדין אחרת, ניתן יהיה להטיל צו הגבלה אם לא יקיים פסק הדין; ננקטה בפסק הדין לשון אחרת, יקבע בית הדין אם ניתן יהיה להורות על הטלת צווי הגבלה מכוח פסק הדין."

(2) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:

"(ז) המצאת צו הגבלה תהיה בכפוף להוראות שנקבעו לפי סעיף 27 לחוק הדיינים, התשט"ו-1955."

חבר הכנסת יצחק פינדרוס מציע:

4. אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א1) בסעיף קטן (ו), במקום "שלוש שנים" יבוא "שנה"."

5. אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א1) בסעיף קטן (ג), המילים "באישור נשיא בית הדין הרבני הגדול" – יימחקו;

(ב1) סעיפים קטנים (ד) ו-(ה) – יימחקו.

* הסתייגות לנושא: אם תתקבל הסתייגות זאת, סעיף 10 – יימחק.

לסעיף 2

קבוצת המחנה הממלכתי מציעה:

6. בפסקה (1)(ב), במקום "ברכב מנועי כהגדרתו בפקודת התעבורה" יבוא "בכלי תחבורה".

7. בפסקה (1)(ב), אחרי "ברכב מנועי" יבוא "או באופנועי".

8. בפסקה (1)(ב), במקום "ברכב מנועי" יבוא "ברכב".

9. בפסקה (1)(ג), המילים "לפתוח או" – יימחקו.

10. בפסקה (1)(ד), בפסקה (א6)(א) המוצעת, במקום "בין לבדו ובין עם אחר" יבוא "לבדו".

11. בפסקה (1)(ד), בפסקה (א6)(א) המוצעת, אחרי "או מיופה כוח בחשבון" יבוא "של הנמען או".

12. בסופו יבוא:

"(3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) בדיון לפי סעיף זה, כל חברי בית הדין יהיו דיינים שלמדו לימודי ליבה.""

13. בסופו יבוא:

"(3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) בדיון לפי סעיף זה, יידרש כי לפחות עשירית מחברי בית הדין שירתו בצבא הגנה

לישראל.""

14. בסופו יבוא :

"(3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :

"(ג) בדיון לפי סעיף זה, לפחות עשירית מחברי בית הדין יהיו מהמגזר הדתי-לאומי."

15. בסופו יבוא :

"(3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :

"(ג) בדיון לפי סעיף זה, לפחות עשירית מחברי בית הדין יהיו נשים."

קבוצת ישראל ביתנו מציעה :

16. בפסקה (1)(ב), במקום "או לנהוג ברכב מנועי כהגדרתו בפקודת התעבורה" יבוא "או לנהוג ברכב כהגדרתו בפקודת התעבורה".

17. בפסקה (1), אחרי פסקת משנה (ב) יבוא :

"(ב1) אחרי פסקה (3) יבוא :

"(3א) לקבל, להחזיק או לחדש רישיון שיט;".

18. בפסקה (1), אחרי פסקת משנה (ב) יבוא :

"(ב1) אחרי פסקה (3) יבוא :

"(3א) לקבל, להחזיק או לחדש רישיון טיס;".

19. בפסקה (1), אחרי פסקת משנה (ב) יבוא :

"(ב1) אחרי פסקה (3) יבוא :

"(3א) לקבל, להחזיק או לחדש רישיון לאופנוע;".

20. בפסקה (1), פסקת משנה (ג) – תימחק.

21. בפסקה (1)(ד), אחרי פסקה (ד6) המוצעת יבוא :

"(ה6) לקבל זיכויים והטבות הניתנים מתוקף פקודת מס הכנסה;".

22. בפסקה (2)(ב), בפסקה (3) המוצעת, אחרי "להטיל קנס" יבוא "בסכום של 75,300 שקלים חדשים".

קבוצת העבודה מציעה :

23. בפסקה (2)(ב), בפסקה (3) המוצעת, המילים "קיום פסק הדין, יעמוד הקנס שהוטל בתוקפו, אלא אם כן קבע בית הדין שיש לבטל את הקנס או את חלקו" – יימחקו.

24. בפסקה (2)(ב), בפסקה (3) המוצעת, בסופה יבוא "בית הדין רשאי לבטל את הקנס לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים".

לסעיף 3

אין הסתייגויות

לסעיף 4

קבוצת העבודה מציעה:

25. בסעיף 3ב המוצע, אחרי "מטעמים מיוחדים שיירשמו" יבוא "ובהסכמת הצד שכנגד".

לסעיף 5

קבוצת יש עתיד וקבוצת העבודה מציעות:

26. בפסקה (1), בפסקה (4) המוצעת, במקום "מ-90 ימים" יבוא "מ-60 ימים".

קבוצת העבודה מציעה:

27. בפסקה (2), הסיפה החל במילים "ואם הצו פוגע" – יימחק.

לסעיפים 6 עד 8

אין הסתייגויות

לסעיף 9

קבוצת העבודה מציעה:

28. בסעיף 13 המוצע, במקום "וצווי ההגבלה שניתנו לפי לשון פסק הדין" יבוא "לעניין פסקי הדין שנקטה בהם לשון אחרת, יכלול הדיווח את מספר פסקי הדין שנקבע בהם שאפשר להטיל מכוחם צווי הגבלה ואת מספר פסקי הדין שנקבע בהם שלא ניתן לעשות כן; הדיווח יכלול גם פירוט לפי לשון פסקי הדין, על מספר צווי ההגבלה שניתנו בפירוט לפי לשון פסק הדין, ועל עמידת בית הדין בהוראות סעיף 4 לעניין קיום דיוני המשך בעניין צו הגבלה".

לסעיף 10

קבוצת יש עתיד מציעה:

29. בסעיף קטן (א), במקום פסקאות (1) ו-(2) יבוא "שבמקום סעיף קטן (ג) יבוא:
"ג) קבע בית דין רבני בפסק דין, שאשה תקבל גט מבעלה, והאשה לא קיימה את פסק הדין, רשאי בית הדין באישור נשיא בית הדין הרבני הגדול ובמטרה להביא לקיום פסק הדין, ליתן נגדה צו הגבלה; החלטה בדבר אישור כאמור תתקבל תוך 30 ימים מיום קבלת פסק הדין האמור."

קבוצת העבודה מציעה:

30. הסעיף – יימחק.

בקשות רשות דיבור

חברי הכנסת מנסור עבאס, ווליד טאהא, ואליד אלהואשלה, אימאן חיטיב יאסין, יאסר חוג'יראת, איימן עודה, אחמד טיבי, עאידה תומא סלימאן, עופר כסיף, יוסף עטאונה
